

הדרשה, ויהי כאשר פתח את הדלת שמע איך שהרבה"ק אומר: "און דער רשות טוט נאך אלץ נישט קיין תשובה, ויהי כמשמעותו, נבהל כל כך עד שנפל ארצת מתוקן חלשנות. (גוזלת יהושע ח'ב) מרגלא בפומיה לרביינו: תורה אפשר להشمיע בתנאי שע"י אמרית התורה משפיעים בשמים לעלה או על הארץ מתחת. (מפי רבי מענדלי אבד"ק מעליין נמסר ע"י רבי יושע לייפשיץ ב"ב)

שמעתי מב"ד הרה"צ רבי נחום אפרים הלברשטאם הי"ד בהרבה"ק רבי ליביש מטארנה זיל, ששמע מאייש מהימן שהיה במצוות עם ק"ז משינאווא בסטרוי, ובקשוהו שיאמר "תורה" וסירב, עד שהרבו עליו דברים ובקשוהו במפגיע, אמר להביא לו חומש, הביאו והוא התחיל לדפדף אני ואני בחומש, עד שסוף סוף אמר: תורה ה' תמיינה, ולא קשה לי עליה מיד, ואין מה לומר... הנוכחים שם לא הסתפקו בזה, והפיצירווהו שוב שיאמר תורה, אז השיב להם בזה"ל: תורה כי כבר נמצאת בעולם, ולומדים אותה, אכן בגלגול זה לא ירדתי לעהו"ז לומר תורה, כתעת יש לנשמרי תפקודים אחרים לתקן. (מחתבי האדמו"ר מצאנזינוב צ"ל)

מן זיל משינאווא רגיל היה לשוחח שיחות קדושות באמצעות שלחנו הטהרו. ומהראוי להעתיק שיחה נאה כפי שמוסדו הגה"צ בעל מנוחת אלעזר ממונקאטש צ"ל (מובא בסדר שנה אחרתה) ואלו תוכן דבריו:

זכיתי להיות עם אמוני"ר זי"ע בשבת פרשת וירא אצל הגה"ק אדרמו"ר משינאווא זי"ע ודרכינו היה לנסוע בכל שנה ושנה על שתי שבתוות או נח ולך אך או לך עם וירא או וירא וחיה שרה. ופ"א בפ' וירא ראיינו עניין פלא ששאל הרב לאחד מאנ"ש וחסידיו (שהיה אז משבתי שבת אצל ושאלו) בזה"ל, תאמר לי מי הוא הבעל תוקע במקומכם בק"ק וכו' ואחר שהשיב הנ"ל על שאלת רבו חזר הרב ושאל עוד לא' מהמסובין על שלחנו "האם אצליכם יש בעל תוקע הגון? וכי הוא זה? ואחר תשובה השני החזיר הרב פניו אל אמוני"ר ושאלו בזה"ל האם ראה מע"כ השופרות של הפרענקיין [כנודע שהמה עושם השופרות באופן אחרית קצת מתונות השופרות שאצלינו כי הימה מטיין השופרות שניים או שלשה פעמים ליפותן וכעת יש אחד תחיה' הנשלח מא"י ואז לא היה מהם בנמצא כ"כ וכן ערך שיח' עוד הרבה מעלה שופרות הנ"ל. וכל זאת היה לפלא בעיני שומעהם כי עוד שהות י"א חדש לרש"ה ומה זה שיקן לעורך מעין תקיעת שופר ומהשופרות בעצם.

אבל חסדי ה' אוצרי כי הבינו כי תומ"י וכן אמדרתי לפני אמוני"ר בעניין זה כי מה גדרו ועמקו מחשבותיו וענינו של הרב בעניין הנ"ל, ומובן שפיר עפ"י' הקדושת לוי. בפ' הגמ' ברכות שהקורא (ק"ש של שחירת) מכאן ואילך (אחר זמנה) לא הפסיד (ויהיה נחشب עכ"פ) קורא בתורה. ולכאורה האיך יהיה כס"ד שלא יחשב אפילו קורא בתורה ומה משמענו בזה. אבל העניין דאנו רואין כ"פ שהזמן מעורר הקראיה למשל כי בתג השבועות קורין בפ' יתרו ובtag המצוות בפ' בא ובשלת. ובאמת הלא לפי סדר הפרשיות אלו עומדים רוחוק מזה הרבה, אלא זה עניין הזמן מעורר הקראיה ההינו שזמני של היום' מעורר לקראיה שכפרשת יתרו וכיוצא. וכן הקראיה מעורר הזמן, שבימות החורף קורין בפ' יתרו שיש בו קבלת התורה וכן קורין פ' בא ופ' בשלח מעוני חג הפסח, ואז מעוררים קצת להזמנים שנזכרים בפרשה וכן נקרא פרשת בשלח "שבת שירה" כי הקראיה מעורר אז להזמן שביעי של פסח שאמרו ישראל שירה וכן כיווץ בזה].

זה כוונת חז"ל במאמר הקורא מכאן ואילך לא הפסיד (לגמריו זמן ק"ש של שחירת ועוזר יכול לעורר הזמן במקצת) כקורא בתורה (הינו כמו שהקריה בתורה בשבת שלח מעורר לחג שביעי של פסח שאמרו שירה וכנ"ל וכן כיווץ בהן כן יכול עוד לעורר קצת הזמן של ק"ש ע"י קריתו של Ach"z עתודה נשל הקדושת לו).

ועפ"ז שפיר יובן מה שעורך שיח בקדש רבינו משינאווא ז"ע מעניין ר"ה והשופרות, אז בליל שבת קודש וירא מטעם שכזה הפרשה מבואר הקריאה של שני ימים טובים של ר"ה (זה פקד את שרה, גם פ' העקידה) ע"כ שיכות גדולה יש לה לר"ה כי הקריאה מעוררת את הזמן של תקיעת שופר. והגמ' שרוב העולם לא הבינו ולא השיגו ולא נתנו אוזן קשבת לאשר דיבר בקדשו וכן בכל פעט ובכל עניין, וכל השיחות וכיוצא בהן תלוי רק במלחה דפשיטה ולא העלו על דעתם להבין ולהעמיק בענייני השכל כי כל דבריו ושיחותיו היו עמוק מי ימאננה עניינים גבוהים ונוראים.

מן זיל משינאווא סiffer פ"א הייתה אצל רבי פלוני ושמעתיה אין הוא אומר תורה, לא היה ביכולתי לישב אצל שולחנו עד גמירה והכרחתי לעזוב את מקומי ולצאת ממש, יعن כל תיבה שהוציא מפיו הייתה אצל מרה כלענה, והכל משום שאותו רבי עדיין לא היה בשלימות כמו שצrix.

כך אמרו ר' הכהן מוהר"ץ מטהמאשוב זיל סiffer בשם כ"ק א"ז הכהן מציעשינוב זיל ששמע מפ"ק אביו מן משינאווא זיל הסיפור הבא: אברך אחד נלכד בראש החיצונים ר"ל וביקש להיחלץ מהם ולא הניחו טרפם מידייהם, והזכיר הרבה זכויות שיש לו אך לא פעל אצל מאומה, עד שלבסוף אמר אליהם: דעון, אני מהנותעים אל צדיק פלוני, וישאלו לדעת אם רבנו נהג לומר תורה ברבים, והשיב DAO, ריאמרו: אנחנו נחפש ונעים בגנים שלנו ועייז נדע אם הוא צדיק באמת, שכן מי שהוא צדיק אמיתי כשאומר תורה אין תורתו נמצאת בראשותנו, אך מי שאינו ראוי לכך ואומר תורה הרי כל תורתו כתובה ושמורה עמו, כיוון שבדקנו ולא מצאו תורתו כתובה בגניםיהם מיד פטרונו לשלו. (וראה בכתביו הרר"י ש"וב מבריסק זיל מביא סיפור זה בארכיות שקרה אצל חסיד של הרה"ק רבי מאיר מפרמיישלאן (הראשון או רבי מאיר אחר שהיה בזמן הבש"ט) ובס' סיורי צדיקים מביא שהצ"ץ מליבאוייטש סiffer עובדא זו על תלמיד של הרה"ק הר"מ מוויטעפסק זיל). וראה במקור חיים אותן רפ"ט.

אזכור הארכיאולוגי

כח השפעת אמרית תהילים

בעידן רעועה דרעזין סiffer כ"ק מן מצאנז קלוייזנבורג זצ"ל וזל"ק: ועובדא ידענא מדו"ז הכהן משינאווא ז"ע שבעת היותו לבוב באסיפה של מחזקי הדת ביקר שם אצל מחותנו הכהן מוהר"י מבעלזא ז"ע, ופנה אליו הרה"ק בשאלת: מהותן מה עושים עם העולם שמתדרדר והולך, נעה לו רוזה"ק: מחותן, כבודו יישב בביתו ויאמר מזמוד תהלים ואני אשב בביתי ואומר מזמור תהלים ונבקש מהשי"ת שיעזר והעולם יתוקן, עבד"ק — ודברי קדשו הם תורה שלימה והרבה יש ללמידה. עוד היה מעשה פעם במושאי חג השבעות שנסע אליו אחיו הוא זקה"ק מגארליך ז"ע והתייחד עמו בחדרו והדלת סגרו בעדים, זקה"ק הרבה לדבר על לבו שיואיל לנסוע עמו לאmericה ולבשوت שם למען תיקון הדת, במקוואת ושותחים וכו', ודו"ז סייר בכל תוקף, זקה"ק אמר שלבדו הוא לא רוצה